

Poglavlje 39

Πλουτάρχου Βίοι παράλληλοι, Ἄγεσίλαος 6

O tekstu

U *Usporednim životopisima* Agesilajev je životopis u paru s Pompejevim. Agesilaj II. (oko 443. – 359./358. pr. Kr.) bio je spartanski kralj (vladao 398. – 359./358.) i vrlo utjecajan grčki političar i vojskovođa. Niska rasta, kljast od rođenja, kraljem je postao ponešto neočekivano. Uspješno je ratovao u Maloj Aziji i tijekom Korintskog rata (395. – 387.). Agesilajev je prijatelj bio i povjesničar Ksenofont, koji je također sastavio njegov životopis.

Ovdje odabrani odlomak prikazuje prvi Agesilajev pohod pošto je postao kralj, uz podršku spartanskog vojskovođe i admirala (i Agesilajeva ljubavnika) Lisandra (koji je 405. pobijedio Atenjane kod Egospotama, okončao Peloponeski rat, osigurao prevlast Sparte u Grčkoj).

Na Lisandrov nagovor, Agesilaj se 396. sprema prijeći u Aziju s vojskom sastavljenom od neodamoda (oslobođenih helota), saveznika i vrlo malog broja Spartanaca pod izlikom da želi grčke gradove u Aziji osloboditi perzijske vlasti.

Pročitajte naglas grčki tekst.

Plut. Agesilaus 6.1

Τοῦ δὲ Ἀγησιλάου τὴν βασιλείαν νεωστὶ παρειληφότος, ἀπήγγελλον τινες ἐξ Ἀσίας ἤκοντες ὡς ὁ Περσῶν βασιλεὺς παρασκευάζοιτο μεγάλῳ στόλῳ Λακεδαιμονίους ἐκβαλεῖν τῆς θαλάσσης. ὁ δὲ Λύσανδρος ἐπιθυμῶν αὐθις εἰς Ἀσίαν ἀποσταλῆναι καὶ βοηθῆ-

σαι τοῖς φίλοις, οὓς αὐτὸς μὲν ἄρχοντας καὶ κυρίου τῶν πόλεων ἀπέλιπε, κακῶς δὲ χρώμενοι καὶ βιαίως τοῖς πράγμασιν ἐξέπιπτον ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ ἀπέθνησκον, ἀνέπεισε τὸν Ἀγησίλαον ἐπιθέσθαι τῇ στρατείᾳ καὶ προπολεμῆσαι τῆς Ἑλλάδος, ἀπώτατῳ διαβάντα καὶ φθάσαντα τὴν τοῦ βαρβάρου παρασκευήν. ἅμα δὲ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ φίλοις ἐπέστειλε πέμπειν εἰς Λακεδαίμονα καὶ στρατηγὸν Ἀγησίλαον αἰτεῖσθαι. παρελθὼν οὖν εἰς τὸ πλῆθος Ἀγησίλαος ἀνεδέξατο τὸν πόλεμον, εἰ δοῖεν αὐτῷ τριάκοντα μὲν ἡγεμόνας καὶ συμβούλους Σπαρτιάτας, νεοδαμῶδεις δὲ λογάδας δισχιλίους, τὴν δὲ συμμαχικὴν εἰς ἑξακισχιλίους δύναμιν. συμπράττοντος δὲ τοῦ Λυσάνδρου πάντα προθύμως ἐφηφίσαντο, καὶ τὸν Ἀγησίλαον ἐξέπεμπον εὐθύς ἔχοντα τοὺς τριάκοντα Σπαρτιάτας, ὧν ὁ Λύσανδρος ἦν πρῶτος, οὐ διὰ τὴν ἑαυτοῦ δόξαν καὶ δύναμιν μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἀγησιλάου φιλίαν, ᾧ μεῖζον ἐδόκει τῆς βασιλείας ἀγαθὸν διαπεπραῆσθαι τὴν στρατηγίαν ἐκείνην.

Analiza i komentar

Τοῦ δὲ Ἀγησιλάου τὴν βασιλείαν νεωστὶ παρειληφότος,

ἀπήγγελλον τινες ἐξ Ἀσίας ἦκοντες

ὡς ὁ Περσῶν βασιλεὺς παρασκευάζοιτο

μεγάλῳ στόλῳ

Λακεδαιμονίους ἐκβαλεῖν τῆς θαλάσσης.

Τοῦ Ἀγησιλάου § 82, § 374.2

δὲ čestica povezuje ovu rečenicu s prethodnom: a...

τὴν βασιλείαν § 97

παρειληφότος παραλαμβάνω preuzeti; g. sg. m. r. ptc. perf. akt.

Τοῦ Ἀγησιλάου... παρειληφότος GA ima vrijednost oznake vremena: pošto je...

ἀπήγγελλον ἀπαγγέλλω dojaviti; 3. pl. impf. akt.; službu objekta vrši izrična rečenica

τινες § 217; naglasak § 40

ἐξ Ἀσίας § 90, § 424

ἤγοντες ἤγω δοί; n. pl. m. r. ptc. prez. akt.; τινες... ἤγοντες § 503
(Smyth 2054)

ὡς uvodi izričnu rečenicu; u glavnoj je rečenici sporedno vrijeme § 467

ὁ Περσῶν βασιλεὺς § 100, § 175

παρασκευάζοιτο παρασκευάζω + inf. spremati se, spreman biti; 3. l. sg.
opt. prez. medpas.; optativ stoji zbog zavisne izrične rečenice § 467

μεγάλῳ στόλῳ § 196, § 82

Λακεδαιμονίους § 82

ἐκβαλεῖν ἐκβάλλω τινά τινός izbaciti, istjerati koga iz čega; inf. aor. akt.;
objekt uz παρασκευάζοιτο § 493; Smyth 1989

τῆς θαλάσσης § 97

ὁ δὲ Λύσανδρος

ἐπιθυμῶν αὖθις εἰς Ἀσίαν ἀποσταλῆναι

καὶ βοηθῆσαι τοῖς φίλοις,

οὓς αὐτὸς μὲν

ἄρχοντας καὶ κυρίους τῶν πόλεων

ἀπέλιπε,

κακῶς δὲ χρώμενοι καὶ βιαίως τοῖς πράγμασιν

ἐξέπιπτον

ὑπὸ τῶν πολιτῶν

καὶ ἀπέθνησκον,

ἀνέπεισε τὸν Ἀγροσίλαον

ἐπιθέσθαι τῇ στρατείᾳ

καὶ προπολεμῆσαι τῆς Ἑλλάδος,

ἀπωτάτῳ διαβάντα

καὶ φθάσαντα τὴν τοῦ βαρβάρου παρασκευήν.

ὁ... Λύσανδρος § 82, § 374.2

δὲ čestica povezuje ovu rečenicu s prethodnom: a...

ἐπιθυμῶν ἐπιθυμέω otvara mjesto dopuni u infinitivu: željeti učiniti što; n.
sg. m. r. ptc. prez. akt.; ὁ Λύσανδρος... ἐπιθυμῶν § 503 (Smyth
2054)

εἰς Ἀσίαν § 90, § 419

ἀποσταλῆναι ἀποστέλλω poslati; inf. aor. pas.; ovisi o ἐπιθυμῶν (što je
Lisandar želio): da bude... § 493.2

βοηθῆσαι βοηθέω τινί doći u pomoć komu; inf. aor. akt.; ovisi o ἐπιθυμῶν (što je Lisandar želio) § 493.2

τοῖς φίλοις § 82, § 373

οὖς § 215

αὐτὸς § 207

αὐτὸς μὲν... κακῶς δὲ χρώμενοι... koordinacija rečeničnih članova s pomoću čestica: a...; § 515, § 519

ἄρχοντας § 139

κυρίου τῶν πόλεων § 82, § 165

ἀπέλιπε ἀπολείπω τινά τινα ostaviti za sobom koga kao što; 3. l. sg. ind. aor. akt.

κακῶς χρώμενοι καὶ βιαίως κακῶς χράομαι τοῖς πράγμασι loše upravljati; χρώμενοι n. pl. m. ptc. med.; βιαίως χράομαι τοῖς πράγμασι nasilno upravljati, zloupotrebljavati

τοῖς πράγμασιν § 123

ἐξέπιπτον ἐκπίπτω biti istjeran (doslovno: ispadati); 3. l. pl. impf. akt.

ὑπὸ τῶν πολιτῶν § 100, § 437

ἀπέθνησκον ἀποθνήσκω umirati, biti pogubljen; 3. l. pl. impf. akt.

ἀνέπεισε ἀναπέιθω nagovoriti; 3. l. sg. ind. aor. akt.

τὸν Ἀγησίλαον § 82, § 374.2

ἐπιθέσθαι ἐπιτίθημαι τινί staviti se na čelo čega, angažirati se u čemu; inf. aor. med.; ovisi o ἀνέπεισε (što je nagovorio Agesilaja) § 493.2

τῇ στρατείᾳ § 90

προπολεμῆσαι προπολεμέω τινός voditi obrambeni rat za što; inf. aor. akt.; ovisi o predikatu ἀνέπεισε (što je nagovorio Agesilaja) § 493.2

τῆς Ἑλλάδος § 123

διαβάντα διαβαίνω prijeći (more); a. sg. m. r. ptc. aor. akt.; adverbijalni particip § 503

φθάσαντα φθάνω preteći, preduhitriti; a. sg. m. r. ptc. aor. akt.; adverbijalni particip § 503

τὴν τοῦ βαρβάρου παρασκευήν § 82, § 90

ἅμα δὲ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ φίλοις ἐπέστελλε
πέμπειν εἰς Λακεδαίμονα
καὶ στρατηγὸν Ἀγησίλαον αἰτεῖσθαι.

δὲ čestica povezuje ovu rečenicu s prethodnom: a...

τοῖς... φίλοις § 82, § 373

ἐν Ἀσίᾳ § 90, § 426

ἐπέστελλε ἐπιστέλλω τινί τι: poručiti komu što; 3. l. sg. impf. akt.
 πέμπειν πέμπω poslati (poslanstvo); inf. prez. akt. ovisi o predikatu ἐπέστελλε:
 da pošalje... § 493.2
 εἰς Λακεδαίμονα § 131, § 419
 στρατηγὸν Ἀγησίλαον § 82
 αἰτεῖσθαι αἰτέω, *oudje* αἰτοῦμαι τινά τινα moliti, tražiti koga za koju duž-
 nost; inf. prez. medpas.; ovisi o ἐπέστελλε: da...; § 493.2

παρελθὼν οὖν εἰς τὸ πλῆθος
 Ἀγησίλαος ἀνεδέξατο τὸν πόλεμον,
 εἰ δοῖεν αὐτῷ
 τριάκοντα μὲν ἡγεμόνας καὶ συμβούλους Σπαρτιάτας,
 νεοδαμῶδεις δὲ λογάδας δισχιλίους,
 τὴν δὲ συμμαχικὴν εἰς ἑξακισχιλίους δύναμιν.

παρελθὼν παρέρχομαι εἰς τι stupiti pred što; n. sg. m. r. ptc. aor. akt.
 εἰς τὸ πλῆθος § 419, § 153
 ἀνεδέξατο ἀναδείκνυμι πόλεμον objaviti rat; 3. l. sg. ind. aor. med.
 τὸν πόλεμον § 82
 δοῖεν δίδωμι dati; 3. l. sg. opt. aor. akt.; optativ stoji jer je u glavnoj
 rečenici sporedno vrijeme, aorist
 αὐτῷ § 207
 τριάκοντα μὲν... νεοδαμῶδεις δὲ... τὴν δὲ συμμαχικὴν δύναμιν koordinaci-
 ja rečeničnih članova s pomoću čestica μὲν... δὲ... δὲ: *a, b, a c...*; § 515,
 § 519
 τριάκοντα § 223
 ἡγεμόνας § 131
 συμβούλους § 82
 Σπαρτιάτας § 100
 νεοδαμῶδεις § 194, § 153
 λογάδας § 123
 δισχιλίους § 223
 τὴν συμμαχικὴν... δύναμιν § 103, § 165
 εἰς ἑξακισχιλίους § 223, § 419

συμπράττοντος δὲ τοῦ Λυσάνδρου
 πάντα προθύμως ἐψηφίσαντο,

καὶ τὸν Ἀγησίλαον ἐξέπεμπον εὐθύς
 ἔχοντα τοὺς τριάκοντα Σπαρτιάτας,
 ὧν ὁ Λύσανδρος ἦν πρῶτος,
 οὐ διὰ τὴν ἑαυτοῦ δόξαν καὶ δύναμιν μόνον,
 ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἀγησιλάου φιλίαν,
 ᾧ μείζον ἐδόκει τῆς βασιλείας ἀγαθὸν
διαπεπρᾶχθαι
τὴν στρατηγίαν ἐκείνην.

συμπράττοντος συμπράττω pomagati, assistirati; g. sg. m. r. ptc. prez. akt.
 τοῦ Λυσάνδρου § 82, § 374.2

συμπράττοντος... τοῦ Λυσάνδρου GA izriče uzrok: zato što...

δὲ čestica povezuje ovu rečenicu s prethodnom: a...

πάντα § 193

ἐφηφίσαντο φηφίζομαι glasati; 3. l. pl. ind. aor. med.

τὸν Ἀγησίλαον § 82, § 374.2

ἐξέπεμπον ἐκπέμπω odaslati, poslati na zadatak; 3. l. pl. impf. akt.

εὐθύς odmah (prilog)

ἔχοντα ἔχω imati; a. sg. m. r. ptc. prez. akt.

τοὺς τριάκοντα Σπαρτιάτας § 223, § 100; § 375

ὧν § 215

ὁ Λύσανδρος § 82, § 374.2

ἦν εἰμί biti; 3. l. sg. impf. akt.; kopula kao dio imenskog predikata Smyth
 909

πρῶτος § 223

οὐ... μόνον, ἀλλὰ καὶ... ne samo... nego i...; koordinacija

διὰ τὴν... δόξαν καὶ δύναμιν § 97, § 165, § 428

ἑαυτοῦ § 208

διὰ τὴν... φιλίαν § 90, § 428

Ἀγησιλάου § 82

ᾧ § 215

μείζον... ἀγαθὸν § 200, § 103; poimeničeni pridjev § 373

μείζον τῆς βασιλείας ἀγαθὸν § 97, § 404

ἐδόκει δοκέω činiti se, smatrati; δοκεῖ τινί τι nekome se što čini kakvim; 3.
 l. sg. impf. akt.; glagol otvara mjesto obvezatnoj dopuni, ovdje A+I

διαπεπρᾶχθαι διαπράσσω, atički διαπράττω pribaviti; inf. perf. medpas.

τὴν στρατηγίαν ἐκείνην § 90, § 213.3